

heid is voor een vrouw. Ook hierin liggen aanwijzingen, die een zelf-onderzoek voorbereiden en vergemakkelijken.

Dichten is met vuur spelen. Dat vergeet men wel eens in een periode, als er veel „koud” vuurwerk aan de markt is.

ROEL HOUWINK

E. ORTIZ ECHAGUE-SMIDT, *Ik pluk de vruchten . . .*. Haarlem, H. D. Tjeenk Willink & Zoon, N.V., 1933.

In dit boekje heeft de schrijfster het resultaat neergelegd van religieus-wijsgeerige bezinning en lectuur gedurende een aantal harer levensjaren. Zij reikt ons de vruchten, die zij geplukt heeft, deels mediteerend, deels in den vorm van een tweegesprek. In haar voorwoord bekent zij, dat het oorspronkelijk in haar bedoeling had gelegen haar werk van een ondertitel te voorzien, waaruit de wijsgeerige strekking van haar betoog duidelijk zou blijken en zij vermeldt ons ook de reden, waarom zij ten slotte dezen ondertitel niet drukken liet. Zij vreesde n.l., dat velen, wier lezing van dit geschriftje zij op prijs stellen zou, allicht door het woord „wijsgeerig” zouden worden afgeschrikt.

Om een billijk oordeel over dit boekje te vellen, moeten wij in de eerste plaats in het oog houden, dat de schrijfster geenszins de pretentie heeft met haar werk de wijsgeerige vak-litteratuur te verrijken. Van een systematische of historische behandeling van bepaalde problemen of probleem-complexen is in haar geschrift geen sprake. Zij laat zich leiden door den stroom harer gedachten, draden knoepend en afbrekend, naar het valt. Zij is als een visscher, die op goed geluk zijn netten uitwerpt. En nu eens is de vangst schraal en dan weer dreigen de koorden te bezwijken.

Naast de vak-litteratuur heeft dit zwerfsche denken niet altijd zin. Daarom moet men de wijsgeerige situatie van het oogenblik raadplegen, eer men dit soort filosofie als „dilettantisme” vermag af te doen. Want een uiting van „dilettantisme” is het ongetwijfeld, indien de twintigste eeuwsche cultuur-mensch meent met zijn denken om zoo te zeggen „van voren af aan” te kunnen beginnen. Het zou echter kunnen zijn, dat dit dilettantisme noodig is om de wijsbegeerte weder „vlot” te maken, nadat zij voor drie kwart in epigonisme vastgelopen is. En het heeft er veel van of op het oogenblik de wijsbegeerte in Nederland, op een enkele uitzondering na, zich in een dergelijke positie bevindt.

Derhalve zou het verkeerd zijn dit boekje, dat overigens voor zeer veel kritiek vatbaar is, zonder meer naast zich neer te leggen. Daarenboven is het als symptoom hoogst belangrijk. Wie eenigszins op de hoogte is met de groote vragen van wereldbeschouwing en levenshouding, die achter de gedachten van deze schrijfster verborgen liggen, zal getroffen worden door de grenzenloze geestelijke verwarring, die zich blijkbaar van het Westen heeft